

Moravský odbor Klubu českých turistů

FÉNIX

Brno - Medlánky

ZÁZNAMNÍK

TURISTICKÉ AKCE „Léto v Broumovském výběžku“

2011

Vážení a milí přátelé turistiky,

do rukou se Vám dostává záznamník „**Broumovský výběžek**“, který byl vytvořen především jako záznamník k turistické akci KČT Fénix Brno-Medlánky s názvem „Léto s Fénixem“, s podnázvem „Léto v Broumovském výběžku 2011“. Je rozdělen do šesti oblastí podle 6 výletů, které se konaly během výše zmíněné akce. Do těchto oblastí je zahrnuto i polské příhraničí, jedná se tedy prakticky o celý turistický region Kladské pomezí. Z každého výletu je pak vždy vybráno 10 nejzajímavějších míst. Mapky jednotlivých výletů a popis tras lze nalézt na internetové adrese www.kctfenix.ic.cz.

Turistický region Kladské pomezí se svou severní částí Broumovský výběžek, ohraničenou věncem hor Javořích, Stolových a Jestřebích, patří k nejzajímavějším oblastem naší republiky. Jedná se o kraj, jímž procházely bohaté dějiny i slavné osobnosti, nadchne svou rozmanitostí – půvabná kopcovitá krajina, malebná údolí kolem Úpy a Metuje, důstojné stolové hory či roztodivná skalní města. Vše je provázáno unikátní církevní a lidovou architekturou, dominantními památkami je zámek v Náchodě a benediktinský klášter v Broumově. Za shlédnutí stojí i řada objektů předválečného opevnění a také místa, kde se narodila nebo působila řada umělců, za všechny jmenujme Jiráskův Hronov a Čapkovy M. Svatoňovice. Většinu navštíveného území Broumovského výběžku pokrývá CHKO Broumovsko se sídlem v Polici nad Metují, rozlohou 41 000 ha, založené r. 1991, dále pak v polském příhraničí Park Narodowy Gór Stolowych. Mozaika lesů a zemědělských pozemků, doplněná menšími sídly a liniemi stromořadí, remízky a drobnými stavbami, je protkána sítí potoků a zdobená skupinami skal a tajemnými skalními městy. Jako strážci se nad ní tyčí stolové hory Ostaš, Bor a Hejšovina. Adršpaško-teplické skály a Broumovské stěny, první proslulé rozsáhlým skalním městem, druhé podivuhodnými skalními útvary, jsou nejceněnějšími částmi zdejší přírody, kde na specifický pískovcový reliéf a s ním související inverzní klima jsou vázány vzácné druhy květeny a zvířeny. Význam lokalit se odráží v jejich vyhlášení za maloplošná zvláště chráněná území a lokality soustavy Natura 2000. V CHKO Broumovsko se nacházejí 2 nár. přír. rezervace, 1 nár. přír. památka, 3 přír. rezervace a 5 přír. památek. V působnosti Správy CHKO Broumovsko je i národní přír. památka Babiččino údolí. Na území CHKO Broumovsko je vyhlášeno 8 evropsky významných lokalit a ptačí oblast. Jelikož se většina míst tohoto záznamníku nachází v nár. parku a v CHKO, držte se při plnění záznamníku značených cest a dodržujte pravidla pobytu v chráněných územích. Přísně je zakázán sběr rostlin, živočichů a nerostů.

Přejeme Vám při toulkách Kladským pomezím jen samé pěkné a neopakovatelné zážitky.

Moravský odbor KČT
Fénix Brno - Medlánky

Podmínky plnění:

- 1) navštívit 3 povinná místa z každého výletu (celkem tedy 18 povinných míst)
- 2) navštívit 3 výběrová místa z každého výletu (celkem tedy 18 ze 42 výběrových míst)
- 3) navštívená místa si potvrďte předepsaným způsobem, pokud to nebude z jakéhokoliv důvodu možné, lze dané místo doložit i fotografiemi
- 4) po splnění zašlete záznamník na adresu KČT Fénix:

Při zaslání vložte do obálky **poštovní známku** na zpětnou zásilku v odpovídající výši, záznamník Vám bude po zaevidování vrácen s odznakem zpět.
- 5) Cena záznamníku je 50 Kč + poštovné.
- 6) Doba plnění je omezena na 10 let, doporučujeme splnit do 5 let po zakoupení.

Seznam povinných a výběrových míst

VÝLET č. 1 <i>Jestřebími horami k bojišti u Trutnova</i>	povinná místa	Malé Svatoňovice, Rtně v Podkrkonoší, Trutnov
	výběrová místa	Janovice, Radvanice, Žaltman (Paseka), Odolov, Úpice, Suchovršice, Starý Rokytník
VÝLET č. 2 <i>Toulky Broumovskými stěnami</i>	povinná místa	Police nad Metují, Hvězda, Teplice nad Metují
	výběrová místa	Machov, Machovský a Pánův kříž, Božanovský Špičák, Koruna, Kovářova rokle, Honský Špičák, Ostaš
VÝLET č. 3 <i>Za předválečným opevněním v okolí Náchoda</i>	povinná místa	Hronov, Náchod, Dobrošov
	výběrová místa	Pavlišov a Babí, Peklo, Jiráskova chata, Březinka, Kudowa-Zdrój, Czermna, Pstražna (Stroužný)
VÝLET č. 4 <i>Javořími horami a polským příhraničím</i>	povinná místa	Broumov, Olivětín, Ruprechtický Špičák
	výběrová místa	Třípanský kámen, Heřmánkovice, Gluszyca, Grzmiaça, Rogowiec, Przel. trzech dolin (Andrzejówka), Ruprechtice
VÝLET č. 5 <i>Polským národním parkem Góry Stolowe</i>	povinná místa	Błędne skały, Karlów, Machovská Lhota
	výběrová místa	Fort Karola, Skały Puchacza, Batorów, Rogacz, Skałne Grzyby, Szceliniec Wielki (Velká Hejšovina), Pasterka
VÝLET č. 6 <i>Teplicko-adršpašským skalním městem</i>	povinná místa	Adršpach, Zdoňov, Bučnice
	výběrová místa	Střemenské podhradí, Verněřovická studánka, Buková hora, Křížový vrch, Adršpašské skály, Teplické skály, Skály

Evidenční list záznamníku:

Jméno a příjmení	
Datum narození	
Adresa bydliště	
PSC	
e-mailová adresa	

Evidenční číslo záznamníku	
Rok vydání záznamníku	
Datum vydání odznaku	

Záznamník vydal Moravský odbor KČT FÉNIX Brno – Medlánky ku příležitosti konání cykloturistické akce „Léto s Fénixem“ s podnázvem „Léto v Broumovském výběžku“ v roce 2011. Jako hlavní zdroj informací bylo využito map KČT a internetových stránek daných zajímavostí. Neprošlo jazykovou úpravou.

Kontakty:

poštovní adresa: KČT Fénix Brno – Medlánky
Ostružinová 5
BRNO 21 - Medlánky
621 00

e-mailová adresa: kct.fenix@centrum.cz

internetové stránky: www.kctfenix.ic.cz

Výlet č. 1

Jestřebími horami k bojišti u Trutnova

1. Trutnov

Okresní město (cca 31000 obyvatel), původní osada Úpa písemně připomínána k r. 1260, název Trutnov od r. 1301. Koncem 14. st. královským věnným městem. Město dobyto r. 1421 husity a v letech 1642 a 1647 Švédy, časté požáry (nejhorší r. 1861), hist. jádro od r. 1990 městskou památkovou zónou. Centrem města Krakonošovo náměstí, radnice postavena koncem 16.st., novorenesanční Haasův palác z r. 1855. Krakonošova kašna nahradila r. 1892 původní kašnu s drakem, barokní 11 m vysoký sloup Nejsv. Trojice byl vztyčen r. 1704. K dalším pamětihodnostem patří barokní kostel Narození P. Marie s 64 m vysokou věží, městské hradby či hrad založený ve 13. st., v 16. st. přestavěný na renesanční zámek. V současnosti v něm sídlí Muzeum Podkrkonoší. Jižně od města se na Jánském vrchu nalézá Jánská kaple z r. 1714, v r. 1879-80 byly ke kapli sneseny ostatky a náhrobky padlých z bitvy u Trutnova v prusko-rakouské válce. Na úbočí vrchu Šibeník byly r. 1888 založeny měst. sady, park volně přístupný. Šibeník a okolí dějištěm bitvy u Trutnova ze dne 27.6. 1866, vítězem rakouská armáda pod vedením gen. Ludvíka Gablenze. Jeho vítězství připomíná 17 metrový litinový monolit (Gablenzův památník), který je jeho hrobkou a současně i rozhlednou s výhledem na prostor bojiště. Celým prostorem prochází naučná stezka "Po stopách války 1866".

Potvrzení: razítko z muzea, Gablenzova památníku či Jánské kaple

2. Janovice

Obec západně od Teplíc nad Metují v údolí potoka Dřevíč. Nachází se zde barokní kaple sv. Antonína Paduánského z r. 1752, barokní hostinec z r. 1707 a roubené dřevěné domy. Památná Šimočkova lípa s obvodem kmene 490 cm. Východiště turist. tras do Teplicko-adršpašského skal. města. Na potoce pod obcí přír. úkaz Janovické peřeje, poblíž skupina památných buků (obvody kmenů 370 a 470 cm).

Potvrzení: razítko z restaurace

3. Radvanice

Nejvýznamnější památkou obce je pseudorománský kostel sv. Jana Křtitele, byl postaven v roce 1899. U kostela se nachází Morový sloup z r. 1865. Zástavba roubených chalup pod silnicí k obci Chvaleč je od r. 2005 vyhlášena památkovou zónou. Obec leží na trati spojující Teplice n. Met. s Trutnovem, trať v okolí zdolává značná převýšení, nejvyšším bodem žel. zastávka Hodkovice. Novodobé dějiny obce jsou spjaty s těžbou černého uhlí. Zejména po roce 1945 s rozvojem těžby na dole Kateřina Východočeských uhelných dolů. Těžba uhlí byla ukončena rozhodnutím vlády ČR v roce 1994.

Potvrzení: razítko z obce

4. Žaltman (Paseka)

Nejvyšší vrchol Jestřebích hor (739 m n.m.), v roce 1967 zde byla zbudována železná rozhledna s kruhovým rozhledem na Krkonoše, Vraní hory, Teplicko-adršpašské skály, Soví a Javoří hory, Broumovské stěny, Orlické hory a do údolí Úpice. Na vrcholu zbytky květnatých a kyselých bučin, významná geomorfologická lokalita. Západním směrem osada Paseka s Jestřebí boudou, hřebenem Jestřebích hor se táhne linie opevnění zbudovaného před druhou světovou válkou.

Potvrzení: opis turistické orientace, příp. razítko z Jestřebí boudy

5. Odolov

Odolov je malá ves v sedle Jestřebích hor mezi Kraví horou a Strážnicí, součást obce M. Svatoňovice, od níž se nachází cca 3 km východně. Odolov byl spjat s těžbou černého uhlí, v bývalém areálu dolu Zdeněk Nejedlý III je dnes věznice. Prochází tudy linie pěchotních srubů zbudovaných před 2. svět. válkou. Přímou katastrofu Odolova jsou pěchotní sruby T-S 27 a T-S 28, výchozí místo k pěchotnímu srubu T-S 26, ve kterém je umístěna expozice o vojenské historii z období konce 30. let 20. století. Expozici spravuje KVH Odolov. Poblíž bunkr Pod Kolčarkou, ve vsi pomník padlým z obou válek.

Potvrzení: opis turistické orientace

6. Rtyň v Podkrkonoší

První zmínka z r. 1367, život města změnil nález a následná těžba černého uhlí na konci 16. st., která byla zastavena až v r. 1991. Centrum selského povstání r. 1775, vůdcem rtyňský rychtář A. Nývlt. K památkám patří kostel sv. Jana Křtitele či dřevěná zvonice z r. 1544, plastika krále Davida byla vytvořena dílnou M.B.Brauna. Městské muzeum se třemi expozicemi – vlastivěda Rtyňska, hornická tradice a selské povstání r. 1775. Jižní směrem u čerpací stanice volně přístupná dřevěná rozhledna.

Potvrzení: razítko z muzea

7. Malé Svatoňovice

Původně hornická obec, těžba uhlí od 17. st. do r. 1991. Rodiště spisovatele K. Čapka (1890-1938), v jeho rodném domku na náměstí je od r. 1946 otevřeno Muzeum bratří Čapků, před muzeem jejich sousoší od J. Malejovského z r. 1969. Významné poutní místo vých. Čech, tradice poutí od r. 1715, vztahuje se ke studánce se 7 prameny, v r. 1734 zde byla vystavěna barokní kaplička, kostel Sedmi radostí P.Marie dostavován a empírově upraven r. 1831, součástí poutního areálu Mariánský sad podle návrhu arch. E. Chaura s křížovou cestou z r. 1893. Areál byl v letech 1995 – 2000 restaurován.

Potvrzení: razítko muzea nebo jiné z obce

8. Úpice

Obec připomínána r. 1361, od konce 19. st. rozvoj průmyslu. Dominantou města barokní kostel sv. Jakuba Většího se 45 m vysokou věží, na hl. oltáři obraz sv. Jakuba Většího od P. Brandla. K dalším pamětihodnostem patří kaple sv. Michala, Stará radnice z r. 1678 (věž přistavěna r. 1752), Dřevěnka či Mariánský sloup z r. 1724. V budově Staré radnice se nachází měst. vlastivědné muzeum s galerií malířky Julie Winterové-Mezerové, rodačky z Úpice. Dřevěnka je patrová roubená stavba býv. zájezdního hostince z r. 1559, dnes využíváno jako klubovna občanských spolků. V obci dům bratří Čapků, kteří zde se sourozenci Karlem a Helenou prožili své dětství. Poblíž obce hvězdárna z r. 1959.

Potvrzení: razítko z muzea, příp. jiné z obce

9. Suchovršice

První zmínka o obci z r. 1545. Na katastru obce stopy po dolování zlata, jedním z pozůstatků je tzv. Zlatá jáma. K pamětihodnostem patří dřevěná zvonice z r. 1730, socha sv. J. Nepomuckého z roku 1776, býv. mlýn ze 17. st. a pomník obětem 1. a 2. světové války. Na okraji obce se nachází 3 dřevěné zastřešené lávky přes řeku Úpu, postavené v l. 1921 -22 J. Mackem z Úpice (technická památka).

Potvrzení: razítko z obce, příp. opis turist. orientace

10. Starý Rokytník

Ves nacházející se jv. od Trutnova, je jeho nejrozsáhlejší městskou částí s rozlohou 1 478 ha, avšak jen s 82 obyvateli. Uprostřed gotický kostel sv. Šimona a Judy z r. 1384, za husitských válek v r. 1430 pobořen, na jeho místě v r. 1753 vystaven nový. Bojiště prusko-rakouské války v r. 1866, památka obětí bitvy připomínají mnohé pomníčky v okolí a také pomník padlým dělostřelcům.

Potvrzení: opis turist. orientace

Výlet č. 2

Toulky Broumovskými stěnamí

1. Police nad Metují

Nejstarší z měst i vesnic v Broumovském výběžku, založené r. 1253 jako správní centrum benedikt. panství na Policku. Městem od poč. 16. st., v 19. st. významné středisko obchodu s plátnem. Hist. jádro od r. 1990 měst. památk. zónou. Ve městě sídlí Správa CHKO Broumovsko, je zde vlastivědné muzeum se 2 expozicemi (hlavní v klášterních budovách, druhá ve staré, patrové, roubené škole z roku 1785), poblíž autobusového nádraží je otevřeno ojedinělé muzeum v Čechách – muzeum stavebnice Merkur. Významnou památkou je polický klášter, probošství břevnovských benediktinů doloženo k r. 1260, význam kláštera zastínilo vybudování centra benediktinů v Broumově, r. 1786 zrušen a světsky využit. K dalším památkám patří klášterní kostel Nanebevzetí P. Marie, hřbitovní (dříve farní) kostel Narození P. Marie, Selendrův sloup ze zač. 17. století, radnice podle plánů K.I. Dietzenhofera, empírová kašna z r. 1818 či Mariánský sloup od J. Brokoffa z r. 1707. Pod klášterem u můstku sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Prokopa z roku 1734.

Potvrzení: razítko z muzea stavebnice Merkur nebo z infocentra

2. Machov

Obec ležící v malebném údolí Židovky, poprvé připomínán r. 1354, v r. 1533 uváděn jako městečko. Na místě původního got. kostela byl r. 1675 vystaven, podle plánu M. Alia barokní kostel sv. Václava. Plastika P. Marie Bolestné byla postavena r. 1761. Roubená kovárna s podsíní byla v záp. části Machova postavena r. 1799. Významné jsou roubené a klasicistní domy z 19. století. V obci památný strom – Šrůtkova lípa s obvodem kmene 690 cm. V okolí obce jsou významné zdroje vody pro Policko a Náchod, býv. textilní továrna z r. 1910, v lyžařském areálu Hůrka skokanské můstky.

Potvrzení: razítko z obce

3. Machovský a Pánův kříž

Machovský kříž je pískovcový kříž z r. 1859. Na podstavci je reliéf Panny Marie s nápisem a stopami polychromie, na zadní straně je údaj o opravě, kterou r. 1886 provedl Matouš z Úpice. V historii tudy vedla nejen poutní Vambeřická cesta, ale i jedna z nejstarších turist. stezek u nás Hvězda – Hejšovina z pol. 19. století. V sedle pod Božanovským Špičákem stojí pískovcový barokní Pánův kříž, který byl postaven nákladem benediktinské správy v r. 1827, tradiční místo zastavení při poutích do Vambeřic.

Potvrzení: opis turistické orientace z rozcestí Pánův či Machovský kříž

4. Božanovský Špičák

Nejvyšší vrchol Broumovských stěn (773 m). Ze skalní vyhlídky nádherný výhled na Machovsko, Javoří hory, Božanov, Radkov, do údolí Stěnavy, na polskou Velkou a Malou Hejšovinu a horu Bor. Převýšení skalních stěn okolo 200 m, prochází tudy žlutá stezka od Pánova kříže, cestou si můžeme prohlédnout tzv. kamenné ZOO se zajímavými skalními útvary jako např. velbloud, želva, veverka, varan či kachna a mnoho dalšího.

Potvrzení: opis turistické orientace

5. Koruna

Strmý vrch nacházející se nad obcí Božanov je zároveň druhým nejvyšším vrcholem Broumovských stěn (769 m), daleké výhledy s převýšením přes 200 m na Javoří a Soví hory, Božanov a do broumovské kotliny, za pěkného počasí jsou vidět i Jeseníky, na vrcholové plošině řada skalních útvarů. Poblíž vyhl. plošiny startovní místo paraglidingových letů, 2 km sz. směrem Kamenná brána.

Potvrzení: opis turistické orientace

6. Kovářova rokle

Skalní kaňon na jihozápadní straně Broumovských stěn, dlouhý asi 1 km a hluboký přes 60 metrů. Kaňonem protéká Hlavňovský potok, který místy mizí v suťových jeskyních až 10 metrů pod dnem kaňonu. V roklí je několik jeskyní, z nichž některé jsou přístupné (Kovářna, Myší díra, Mariánská jeskyně). Roklí vede červená turist. značka od vyhlídky Supí koš (též Supí hnízdo) do obce Hlavňov. Nad roklí se nalézá vyhlídka Skalní divadlo.

Potvrzení: opis turist. orientace z rozc. Kovářova rokle, příp. jiného v dané lokalitě

7. Hvězda

Výletní místo na významné křižovatce turistických cest, nacházející se v Broumovských stěnách v nadmořské výšce 674 m. Do postavení kaple se vrchol nazýval Polická hora, na hraně skalního bloku stál od r. 1670 dřevěný kříž s pozlacenou hvězdou z věže broumovského kláštera. V roce 1733 postavena opatem Otmarem Zinkem podle projektu K.I. Dietzenhofera poutní kaple P. Marie Sněžné na půdorysu hvězdy, součást barokní skupiny venkovských kostelů Broumova. V r. 1786 kaple zrušena, obnovena v l. 1853-55. Kromě kaple se na vrcholu nachází turistická chata (pův. hájovna a hostinec) postavená J. N. Rotterem v alpském slohu v r. 1853. Z ochozu u kaple daleké výhledy.

Potvrzení: razítko z restaurace nebo opis červené turist. značky směr Broumov

8. Honský Špičák

Dominantní vrchol (652 m.n.m.) nacházející se na turistické značce vedoucí z Březové k turistické chatě Hvězda, ukončující Broumovské stěny na jejich severozápadním konci. Asi 100 metrů jižně zbytky Laudonových valů, které v roce 1758 vybudovali Laudonovi panduři jako obranu proti pruskému vojsku za Sedmileté války. V Honském sedle prochází silnice propojující Broumovský výběžek s vnitrozemím.

Potvrzení: opis turistické orientace

9. Ostaš

Stolová hora (700 m n. m.) sz. směrem od Police nad Metují, ve vrcholové části se rozprostírá stejnojmenná přír. rezervace (29,5 ha, vyhl. r.1956). Na vrcholu Frýdlantská skála s výhledem na Jestřebí hory, Teplicko-adršpašské skály, Krkonoše, Javoří hory a Broumovské stěny. Na již. a vých. okraji Horní labyrint (bludiště) s okruhem po řadě skalních útvarů. Na okraji plošiny Krtičkova vyhlídka, na jižní svahu studánka Samaritánka s pískovcovým reliéfem a osada Ostaš. Na sv. straně Dolní labyrint (přír. rezervace Kočičí skály) s Kočičím hrádkem a Sluji Českých bratří.

Potvrzení: razítko z chatové osady, příp. opis turist. orientace.

10. Teplice nad Metují

Pův. osada pod hradem Strmen je poprvé písemně zmiňována r. 1362. Po zániku hradu r. 1447 střediskem panství tvrz v Teplicích. Od r. 1834 městečkem a od r. 1972 městem. Barokní kostel sv. Vavřince postaven v r. 1724 na místě pův. got. kostela. Poutní kostel P. Marie Pomocné na Kamenci byl spolu s dřev. poustevnou vystavěn v l. 1754-63. Morový sloup před farou je z r. 1694. Renesanční Horní zámek postaven r. 1599 na místě pův. tvrze, na poč. 20. st. odkoupen obcí a využit jako radnice. Barokní Dolní zámek z r. 1664 je od r. 1953 využit jako domov důchodců. Teplice jsou dějištěm Jiráskových románů Skály a Pandurek, koná se zde mez. horolezecký film. festival. Východiště turist. cest do okolních skal, u vlakového nádraží stačirna minerální vod Toma Natura.

Potvrzení: razítko z infocentra nebo jiné z obce

Výlet č. 3 Za předválečným opevněním v okolí Náchoda

1. Náchod

Okresní město (cca 25500 obyvatel) v údolí Metuje. Počátky města spojeny s hradem ze 13. st., ve 14. st. zbudováno opevnění a náhodský hrad se stal strategickým místem střežící vstup z Kladska do Čech. Období největšího rozkvětu město prožilo za vlády Pernštejnů a Smiřických ze Smiřic v 16. a poč. 17. st., k dalším vlastníkům patřila i Kateřina Vilemína Zaháňská, známá jako „paní kněžna“ z Babičky. Město sužovaly časté požáry, zástavbu ovlivnil průmysl. rozvoj v 19. st., hist. jádro se zámkem prohlášeno r. 1990 měst. památk. zónou. Renesanční zámek se sgrafitovou výzdobou fasády a francouzskou zahradou vznikl v l. 1566-1614 přestavbou pův. hradu. Barokní přestavbu provedli Piccolominiové počátkem 18. st., od 70. let 20. st. probíhá rekonstrukce, zámek vyhlášen nár. kult. památkou. V interiéru zámku je umístěna cenná sbírka gobelínů. Na náměstí TGM stojí got. kostel sv. Vavřince ze 14. století, 1570-78 renesančně přestavěn Baltazarem Vlachem. Dnešní podoba pochází z přestavby po požáru města v roce 1663, kdy byly věže opatřeny bedněným patrem a cibulovými báními, které jsou lidově označovány Adam a Eva. Za vidění dále stojí barokní Stará radnice, novorenesanční Nová radnice, secesní budova Měst. divadla propojeného s hotelem U beránka, barokní Mariánský sloup z r. 1695, barokní sousoší Nejsvětější Trojice z poč. 18. stol. nebo socha sv. J. Nepomuckého z r. 1768. Na Karlově nám. je v dlažbě zasazena podkova, kterou tu podle pověsti ztratil kůň Fridricha Falckého, když přes Náchod prchal z Čech do Slezska. V muzeu zpřístupněny hist. sbírky regionálního muzea, nad městem vojenský hřbitov obětí války r. 1866.

Potvrzení: razítko ze zámku, příp. z infocentra

2. Hronov

Město založené ve 2. pol. 13. stol. Hronem z Náchoda. Pův. středověká osada se rozkládala v místech při dnešním farním kostele. Městečkem od r.1415, poč. 15.st. byl Hronov manstvem náhodského hradu, postavena tvrz na pravém břehu Metuje, dnes dochován zbytek Dvora ze 16.st., od r. 1859 městem. Průmyslový rozvoj nastal po výstavbě železnice Choceň – Meziměstí. Pův. gotický kostel Všech Svatých byl v l. 1716-17 barokně přestavěn a prodloužen (zachován got. presbytář, před kostelem byla roku 1610 postavena masivní, zděná, hranolová zvonice s dřevěným podsebitím. Dominantou hronovského náměstí je Jiráskovo divadlo z r. 1930, každoročně se zde konají mez. přehlídky amatérského divadla „Jiráskův Hronov“. V druhém patře budovy je umístěno Jiráskovo muzeum. Rodný dům Aloise Jiráska s přístupnou expozicí patří k památkám lidové architektury. Za rodným domem v Jiráskových sadech pomník A. Jiráska od Josefa Malejovského, v parku vyvěrají minerální prameny Hronovka a Regnerka s alkalicko-železnatou vodou. Mezi rodáky města patří sourozenci Karla Čapka – Josef a Helena i spisovatel Egon Hostovský. Hronov je dějištěm pětidílné Jiráskovy kroniky „U Nás“. Dochované budovy, vztahující se k osobám z kroniky, jsou označeny informačními tabulemi, samotný Hronov Jirásek přejmenoval na Padolí.

Potvrzení: razítko z muzea A. Jiráska, příp. jiné z obce

3. Pavlišov a Babí

Nejstarší záznam o obci pochází z r. 1545. V místním hostinci se zrodil slavný „Pavlišovský řízek“, obalovaný vepřový řízek podávaný se zelím a houskovým knedlíkem. V současnosti se v objektu býv. hostince nachází obchod se smíšeným zbožím. Od Pavlišova směrem k Náchodu lze v krajině pozorovat býv. čs. opevnění a poblíž obce Babí lze navštívit malé muzeum ve zpřístupněném bunkru „Babí“. Vesnicemi prochází červená tur. značka z Náchoda do Hronova s řadou výhledů do údolí Metuje a na stolové hory v pozadí.

Potvrzení: razítko z restaurace, příp. opis turist. orientace

4. Peklo

Osada známá od roku 1415, výletního místo na soutoku Metuje a Olešanky. Arch. Dušan Jurkovič přestavěl počátkem 20. stol. zdejší mlýn Pekelec na oblíbenou výletní restauraci. Stejnojmenná přír. rezervace (320 ha) byla vyhlášena r. 1997. V hluboce zaříznutých údolích Metuje a Olešanky vyskyt řady chráněných horských druhů rostlin a živočichů, naopak na jižních svazích a loukách teplomilná květena a teplomilnější živočichové, výjimečná druhová rozmanitost.

Potvrzení: razítko z restaurace, příp. opis turist. orientace

5. Dobrošov

Obec a stejnojmenný vyhlídkový vrch (624 m) jihovýchodně od Náchoda. Obec připomínána r. 1415, kaple sv. Ant. Paduánského postavena v l. 1933-35, v sousedství kaple socha sv. J. Nepomuckého z r. 1900. V okolí Dobrošova se zachovala linie objektů těžkého předválečného opevnění z l. 1936-38. V nedostavěné dělostřelecké pevnosti nad obcí lze navštívit výstavní síň s audiovizuální technikou, dále jsou zpřístupněny dva tvrzové objekty s podzemními kasárnami. V okolí je možné projít naučnou stezku s informačními panely.

Potvrzení: razítko z pevnosti, příp. jiné z obce

6. Jiráskova chata

Chata s 24 m vysokou rozhlednou (kruhový výhled) ležící na vrcholu Dobrošov. Byla postavena v letech 1912-14 v lidovém slohu podle arch. Dušana Jurkoviče, kdy nahradila původní chatu s věží z roku 1895. Zchátralá chata byla v l. 1999-2002 obnovena a spolu s rozhlednou znovu otevřena pro veřejnost. Poblíž ní kříž na paměť morové nákazy v r. 1713 a kamenný obelisk obětem 1. sv. války.

Potvrzení: razítko z restaurace, příp. opis turist. orientace

7. Březinka

Objekt těžkého opevnění N-S 82 Březinka seznamuje návštěvníky s funkcemi pěchotního srubu. Je plně zrekonstruovaný do pův. podoby z r. 1939, vč. veškeré dobové výstroje a výzbroje. Veřejnosti přístupno v turist. sezóně o sobotách, v létě denně kromě pondělí. Prohlídku doplňuje expozice o čs. opevnění v sousedním objektu N-S 81 Lom. K místu vede zelená turistická značka z Dobrošova.

Potvrzení: razítko ze srubu

8. Kudowa-Zdrój (Lázně Chudoba)

Lázeňské město s minerál. prameny (9 zřidel), léčba chorob krev. oběhu, látkové výměny a neurózy, sídlo NP Gór Stolowych. Již v 15. stol. tu byla česká vesnice, později připojená k Německé Čermné a spolu s ní se stala součástí Kladského hrabství. Lázně založeny na poč. 17. st., mezi architektonické pamětihodnosti patří evangelický kostel Ježíše Krista z r. 1798 na Wzgórz Kapliczném, dřevěná zvonice z pol. 19. st. a sanatorium Zameczek z r. 1795, přestavěné v 19. a 20. století. Od r. 1962 se zde každoročně konají Moniuszkovské hudební festivaly. Za návštěvu stojí muzeum Zabawek „Bajka“ (hraček a loutek) nebo muzeum Żaby s více než 2000 modely plazů a žlab.

Potvrzení: razítko z obce

9. Czerwna (Německá Čermná)

Ves s rekreační funkcí, součást Lázní Chudoba. Pův. česká ves s prvky českého stavitelství, od Malé Čermné oddělena státní hranicí. Novodobě upravený kostel sv. Bartoloměje byl postaven již v r. 1384. Kaple lebek, Svatostánek mlčení a zamyšlení nad životem, tak se nazývá proslulá kostnice založená r. 1776 v době bojů mezi Rakouskem a Pruskem. Jedná se o velký společný hrob obětí Slezských válek z l. 1740-42 a 1744-45 a obětí epidemii moru z 18. století. Kostnice byla budována v době, kdy ještě patřila do Čech, autorem kněz českého původu Václav Tomášek. V kapli uloženo celkem 25-30 tisíc ostatků zemřelých. K dalším památkám patří zděná zvonice z r. 1603 s bedněným patrem, soudobý památník 3 kultur (německé, české a polské), četné dřevěné a zděné chalupy v regionálním stylu, pohyblivý betlém (muzeum Szopka) s 250 figurami a délce 4 metry se nachází v sv. části obce.

Potvrzení: razítko z obce

10. Pstrązna (Stroužný)

Ves a letovisko, dnes část Lázní Chudoba, založena českými osadníky na přelomu 14. a 15. stol., od r. 1477 součástí Kladského hrabství. V l. 1814-18 postaven kostel pro příslušníky českobratrské obce. Kostel sv. Trojice (pův. evangelický) z r. 1848, zděné a dřevěné domy z 18. století. V obci se nachází Etnografické muzeum a skanzen lid. architektury z r. 1984, k atraktivním objektům patří kovářna (obydlí českého kovářského rodu Jansů) a větrný mlýn (kožlak). Při hranicích zvonička Závrchy.

Potvrzení: razítko ze skanzenu nebo z restaurace

Výlet č. 4

Javořími horami a polským příhraničím

1. Broumov

Založen jako tržní osada při říčce Stěnaava, správní a hospodářské centrum panství břevnov. kláštera, písemně připomínán k roku 1256, od roku 1348 městem. Rozvoj průmyslu od pol. 19.st. významné středisko bavlnářského průmyslu. Hist. jádro na pravidelném půdorysu kolonizačního města slezského typu bylo v r. 1990 prohlášeno měst. památk. rezervací. Po obvodu starého města zbytky hradebních zdí a parkánů. Měšťanské domy na středověkých parcelách v dnešní klasicistní podobě prošly řadou úprav během častých požárů města. Stará radnice pochází z r. 1419, později několikrát přestavovaná (1452, 1565, 1838, 1934), je jednou z nejstarších radnic v českých poddanských městech. Mariánský sloup na náměstí je z dílny J. Brokoffa z r. 1706. Dominantou města je benediktinský klášter sv. Václava, založený v pol. 14. stol. na místě staršího správního hradu. Pův. probošství břevnovských benediktinů založeno r. 1258. Dnešní stav zrcadlí výsledek vrcholně barokní přestavby z let 1709-37, provedené podle projektu architektů Kryštofa a K.I. Dietzenhofera. Kilián Ignác je rovněž autorem vnitřní výzdoby kláštera – refektáře, knihovny a prelatury, kterou realizovali vynikající umělci pražského baroka. V prelatuře sídlí muzeum Broumova s vlastivědnou a kult. historickou expozicí. Klášter benediktini zpřístupňují prohlídkovou trasou s průvodcem od května do září. K sakrálním památkám dále patří klášterní kostel sv. Vojtěcha, děkan. kostel sv. Petra a Pavla, kostel sv. Václava a hřbitovní poutní kostel Nanebevzetí P. Marie, který byl založen ve 13. století, po vypálení husity znovu postaven po roce 1450. Jedná se o nejstarší dochovanou dřevěnou budovu na území Čech.

Potvrzení: razítko z kláštera, příp. infocentra

2. Olivětín

Místní část města Broumov, se kterým je zcela propojena přes Velkou Ves (též část Broumova). Obec leží při říčce Stěnavě, do které se zde vleouvají Svinský a Kravský potok, prochází tudy železnice z Meziměstí do Broumova. Milovníci hořkého moku mohou navštívit místní pivovar Opat, založený r. 1348, se vzorkovou prodejnou a muzeem. V sousedství pivovaru kaple P. Marie Bolestné z r. 1601.

Potvrzení: razítko z pivovaru, příp. jiné z obce

3. Třípanský kámen

Hist. hraniční kámen (vysoký asi 1,2 m) najdete zasazený v zemi na pohraničním hřebeni Javořích hor. Kámen pochází z r. 1732 a leží v rozhraní tří panství. Jsou na něm rozeznatelné znaky vlastníků těchto panství: OAB – Otmar Abbas Braunenbis, MGVB – Max Graf von Hofberg a JBVS – Josef Baron von Stikfried. Místem prochází modrá turistická značka z Broumova na Ruprechtický Špičák.

Potvrzení: opis směrovky modré značky směr Broumov

4. Heřmánkovice

Ves založená při benediktinské kolonizaci Broumova, písemně připomíná r. 1353, založena asi po r. 1253. Na místě původní kostela postaven r. 1723 kostel Všech Svatých podle projektu Kiliána Ignáce Dietzenhofera. Před kostelem je umístěno sousoší Kalvárie z poč. 19. stol., u hřbitovní zdi se nachází dva smírčí kříže. Barokní fara postavena v 1. pol. 18. století, v severní části obce se zachoval ucelený soubor velkých zděných klasicistních usedlostí z 19. století.

Potvrzení: opis turistické orientace

5. Gluszyca

Původně dřevařská osada zcela vypálena během husitských válek v l. 1419-34. V r. 1880 získala obec železniční spojení s Valbřichem a Kladskem, což ovlivnilo industrializaci celého regionu. Městská práva obdržela až v r. 1962. Z památek je k vidění kostel Królowej Korony Polskiej (Královny polské koruny) vystavěný v období klasicismu kolem r. 1800 a zámek z 18. stol. s erbem Hohenzollernů na fasádě. V místní části Gluszyca Górna se nachází kostel Nanebevzetí Panny Marie ze 16. století (přestavěný barokně v letech 1640-50, novogoticky v 19. století), dále pak velký statek č.p. 44 s hrázděným patrem a mansardovou střechou.

Potvrzení: razítko z infocentra, příp. jiné z obce

6. Grzmiąca

První zmínky o obci pochází z roku 1497. Roubený kostel Matky Boží Sněžné z r. 1558 byl přestavěn v r. 1754 a zrestaurován r. 1847. Uvnitř kostela renesanční křtitelnice, malby na skle z poč. 17. století a oltář z r. 1880. Ke kostelu je připojena polygonální dřevěná zvonice. S architekturou hrázděných pater se mohou návštěvníci seznámit v usedlostech č.p. 2, 50 a 58. Roubená chalupa č.p. 54.

Potvrzení: razítko z místa, příp. opis turist. orientace

7. Rogowiec

Nejvýše položená zřícenina hradu v Dolním Slezsku (862 m). Pův. hrad byl založen pravděpodobně v r. 1198. Kamenný strážní hrad postavil Bolko I. před r. 1292. Po r. 1392 přešel na základě úmluv pod Českou korunu. V 15. století byl sídlem loupeživých rytířů, zničen během husitských válek. Zachovaly se zbytky válcové věže a části přilehlých zdí. V okolí se nachází řada skalních útvarů s výhledy do okolí, v blízkosti vrcholy Jeleniec (901 m) a Turzyna (897 m).

Potvrzení: opis směrovek z rozcestí červené a žluté turist. značky

8. Przełęcz Trzech Dolin (Průsmyk tří dolin)

Průsmyk tří dolin (805 m) je sedlo (sníženina) v samotném srdci Gór Kamiennych, leží mezi třemi hřebeny na úpatí Waligóry (936 m), nejvyššího vrcholu polských Kamenných hor. V průsmyku se nachází pár stavení a turistická chata PTTK Andrzejówka. Okolní svahy s lyžařskými terény a vleky, start a cíl populárního lyž. závodu Běh horníků (Bieg Gwarków), výchozíste turistických cest.

Potvrzení: razítko z chaty Andrzejówka

9. Ruprechtický Špičák

Nejvyšší vrchol Javořích hor (881 m n.m.) a zároveň i celého CHKO Broumovsko a okresu Náchod. Z volně přístupné, železné rozhledny z r. 2002 je kruhový výhled na obě strany hranice. Za dobrého počasí jsou vidět i vzdálenější hory – hřeben Krkonoš se Sněžkou, polské Góry Sowie, masiv Kralického Sněžníku či Orlické hory. Hora náleží do povodí Odry, vodu odvádějí většinou přítoky Stěnavy, jako např. Ruprechtický potok, polské svahy pak odvodňují přítoky potoka Złota Woda, který ústí do řeky Bystrzyca.

Potvrzení: opis turistické orientace

10. Ruprechtice

Obec se připomíná r. 1361, zachovány zděné usedlosti broumovského typu. Barokní kostel sv. Jakuba Většího na osmibokém půdorysu z r. 1721 byl vystavěn podle plánů K.I. Dientzenhofera a je součástí skupiny barokních kostelů Broumowska. Bránu na hřbitov kolem kostela tvoří zděná renesanční zvonice ze 16. století. Fara z r. 1838 je ozdobená znakem benediktinského broumovského opatství.

Potvrzení: razítko z obce

Výlet č. 5

Polským národním parkem Góry Stolowe

1. Błędne skały (Bludné skály)

Přír. rezervace a skalní město v nadm. výšce okolo 852 m n.m., na rozloze 21,14 ha se rozprostírá labyrint rozsedlin o hloubce 6-8 m mezi mohutnými skalními bloky s téměř pravidelnou sítí částečně klenutých průchoďů. Z vrcholu se otevírá široký rozhled do okolní krajiny. Rozdíl nadmořské výšky Machova a této vyhlídky činí cca 400 metrů. Rezervace je přístupná prohlídkovou trasou po zaplacení vstupného. K parkovišti u skal kyvadlová doprava od silnice Kudowa Zdrój – Karlów.

Potvrzení: razítko z pokladny, příp. opis turist. orientace

2. Karlów (Karlovy)

Osada byla založena v r. 1730 na příkaz císaře Karla VI. V roce 1790 major B. von Rauch a místní rychtář F. Pabel začali připravovat zpřístupnění vrcholu Szczeliniec (Hejšovina). V roce 1836 byla postavena známá hospoda pod Hejšovinou a poté následovaly další restaurace a turistické chaty. V současnosti je Karlów turistickým centrem Stolových hor (Park Narodowy Gór Stołowych). Architektonickou minulost obce připomíná zděná hájovna (rekreační objekt) z konce 18. st., dřevěná (z části zděná) pošta z r. 1910 a staré dřevěné a zděné domy z 18. a 19 století.

Potvrzení: razítko z restaurace, příp. jiné z obce

3. Szczeliniec Wielki (Velká Hejšovina)

Nejvyšší vrchol (919 m) polských Stolových hor a zároveň jejich nejatraktivnější místo. Tvoří ho plošina o rozměrech 600 x 300 m s krásným skalním městem, ohraničená téměř ze všech stran 60 m vysokými sk. stěnami. Západně vystupuje menší plošina Malé Hejšoviny, Szczeliniec Mały (895 m), oddělená průsmykem (867 m), veřejnosti nepřístupná. Na vrcholu řada skalních útvarů, nejoblíbenější Małpolud (opice). Nejkrásnější vyhlídka z terasy u chaty PTTK nebo z teras na jihovýchodě (tarasy Południowe). Na vrcholek vede stezka s 665 schody, kterou vybudoval rychtář z Karlova F. Pabel s majorem B. von Rauchem. F. Pabel byl tvůrcem prohlídkové trasy a autorem většiny názvů skal. Od konce 18. stol. Hejšovina velkou turistickou atrakcí, navštívila ji řada významných osobností jako například pruský král Bedřich Vilém II. nebo J.W. Goethe. Již v r. 1815 postaven dřevěný vyhlídkový altán a v r. 1846 dokončena stavba chaty, rozšířen v l. 1857-59. Oba vrcholy jsou přírodní rezervací (50,25 ha), prohlídka možná pouze po jednosměrné vyznačené trase po zaplacení vstupného.

Potvrzení: razítko z chaty PTTK nebo z pokladny

4. Fort Karola

Pozůstatky vojenské pevnosti z r. 1790, kterou zbudoval uprostřed skal na hoře Pták nad horským průsmykem Przelęcz Lisia major B. von Rauch na rozkaz krále Bedřicha Viléma II. Pevnost byla pojmenována na počest císaře Karla VI., jejím úkolem bylo střežit na bývalé prusko-rakouské hranici cestu do města Lázně Chudoba nazývanou „Silnice sta zataček“ (Szosa Stu Zakrętów). Do dnešní doby se dochovaly pouze zbytky zdi u vstupní brány a schody vysekané do skal vedoucí na skalní vyhlídku. V Liščím sedle parkoviště a východiště turistických tras.

Potvrzení: opis směrovek turistické orientace

5. Skaly Puchacza

Soví (Výří) skály jsou tvořeny stěnou býv. pískovcového lomu na okraji plošiny Naroznika. Okraj ve výšce 730 m je vyhlídkovým místem do údolí řeky Bystrzyca Dusznicka. Lesy plošiny jsou v současné době silně zasaženy kůrovcem. Místem prochází modrá turistická značka z Karlówa do městečka Lázně Dušníky (Duszniki-Zdrój). Poblíž se nachází přír. rezervace Wielkie torfowisko Batorowskie (39,5 ha) zahrnující slatiny v centru vysočiny středního stupně Stolových hor, obsahuje i horský mokřadní bor, kterým zarůstají pův. slatiny. Bohatá flóra rašeliníku, veřejnosti není zpřístupněno.

Potvrzení: opis směrovek z rozcestí modré a zelené turist. značky

6. Batorów

Ves byla založena na příkaz krále Bedřicha II. v r. 1770 jako osada sklářů, dnes součást Szczytné. O něco výše vznikla dřevorubecká osada Batorówek, jejíž obyvatelé dodávali dřevo do sklářské huti specializované na výrobu barevného a zlaceného křišťálového skla. Nad vsí se nachází barokní kaplička sv. Anny z roku 1707, přestavěná ve 2. pol. 19. století, na hřebeni zastavení křížové cesty.

Potvrzení: opis turist. orientacev místě

7. Rogacz (Jelen)

Skalní věž (684 m n. m.) na severovýchodním okraji středního stupně Stolových hor. Na vrcholku stojí kamenná kaplička. Přístup k místu po žluté turistické značce od osady Batorówek, kde se nachází parkoviště a turistické tábořiště nebo po červené turistické značce (Szlak im. dr. M. Orłowicza) z poutního města Wambierzyce, na rozcestí turistický přístřešek, v okolí řada dalších skalních útvarů.

Potvrzení: opis směrovek z rozcestí červené a žluté turist. značky

8. Skalne Grzyby (Skalní hříby)

Seskupení početných, krásně vytvarovaných skal při vých. hranici nár. parku Stolové hory v nadm. výšce 680-700 m. V délce asi 2 km je možné jak v lesích, tak na loukách pozorovat skalní útvary připomínající hříby, palcáty, kladiva, jehlice, atd. Jsou to vše tzv. skalní tory (izolované skalky), vzniklé erozí původní úrovně pískovcového masívu, který byl podél puklin kvádrovcového rozpadu zdejších pískovců i podél vrstevních spár přemodelován do dnešní pestré až pitoreskní podoby. Značný počet těchto až 20 metrů vysokých skalisek má hříbovitý tvar, k řadě těchto i dalším skalním útvarům se vážou místní pověsti, převzaté většinou od pův. německého obyvatelstva.

Potvrzení: opis směrovek z rozcestí modré a žluté turist. značky

9. Pasterka

Ves založená ve 13. nebo 14. stol. českými kolonisty na území, patřícímu od r. 1477 ke Kladskému hrabství. Od poloviny 19. století turistickým střediskem na nejnávštěvanější trase mezi Hejšovinou a Hvězdou. Barokní kostel sv. J. Křtitele z r. 1786 - barokní oltář, křtitelnice, varhany a dřevorezby. Obcí prochází Šcieżka dydaktyczna skalnej rzeźby, naučná stezka z Karlówa přes Pasterku, vodopád Pošny do Radkówského zálivu, vyznačená roku 1981 se 14 zastavení s informacemi o geologické stavbě, erozivních procesech a rostlinných společenstvech. Severozápadním směrem od obce Pasterka se nachází malebná skalní soutěska Pieklo.

Potvrzení: razítko z chaty PTTK, příp. opis turist. orientace

10. Machovská Lhota

První zmínka z r. 1254, rodiště Karla Dostála (1750-1813), vůdce vzbuřených sedláků na Policku. Spisovatel A. Jirásek sem zasadil část děje svých románů „U nás“ a „Skaláci“. Zajímavou památkou je dům s vysazenou patrovou komorou na sloupech – bývalá Kubečkova evangelická fara z r. 1813. Po povodni v r. 2001 byla opravena sloupková zvonička, za návštěvu také stojí proslulá stylová hospůdka U Lidmanů, na okraji obce hraniční přechod do polského Karlówa (jen pro pěší a cyklisty).

Potvrzení: razítko z restaurace

Výlet č. 6

Teplisko-adršpašským skalním městem

1. Verněřovická studánka

Horský pramen v nadm. výšce 497 m n.m. ležící asi 2 km západně od centra obce Verněřovice. Koncem 19. století se okolo zdejšího zázračného pramene začaly postupně budovat kapličky a křížová cesta, v současné době zpustlé. Poutní novogotický kostelík Panny Marie Pomocné z roku 1904 zanikl po druhé světové válce, poté zarůstal a léta chátral. Objekt zchátralého kostela prodaly Verněřovice společnosti Strooikaasmusic, která v něm hodlá vybudovat hudební studio, v současné době probíhá rekonstrukce. Místem prochází červená turistická cesta z Teplíc nad Metují do Meziměstí.

Potvrzení: opis červené turist. značky směr Meziměstí

2. Buková hora

Vrch (638 m n. m.) nacházející se cca 4 km severně od Teplíc nad Metují. Na vrcholu pomník na místě vraždy 23 Němců 30.6.1945, v jeho sousedství Kříž smíření Čechů a Němců. Kříž byl vysvěcen 15.9.2002 a má symbolizovat smíření mezi dříve zneprátenými národy. Není jen připomínkou 23 obětí z června roku 1945, ale všech obětí na Broumovsku, je přístupný po žluté turist. značce z obce Zdoňov. Ze žluté značky odbočuje ke Kříži smíření značka zelená, která vede do malého lesního lomu, na místo tragédie, kterou upomínají chodník ve tvaru kříže a kruhová stéla. Cestu ke Kříži smíření lemují 23 nahrubo otesaných kamenů symbolizujících jednotlivé oběti. V místě vztyčení monumentu je pěkný výhled do kraje. Autorem je sochař a kameník Petr Honzátko.

Potvrzení: opis turistické orientace

3. Zdoňov

První zmínka o obci z r. 1270, založen v rámci benediktinské kolonizace Broumovska. Původní gotický kostel Nejsv. Trojice byl koncem 16. století renesančně přestavěn, uprostřed obce kamenný pranýř z r. 1668. V obci se nachází kemp a řada rekreačních stavení. Na zalesněné homoli 1 km záp. od Zdoňova je zřícenina poutního barokního kostela P. Marie, postaveného r. 1667 a zrušeného roku 1786 Josefem II. Obcí prochází žlutá turistická značka od Vernéřovické studánky do Adršpachu, je zde hraniční přechod do Polska.

Potvrzení: razítko z obce

4. Křížový vrch

Přírodní rezervace (19,92 ha, vyhl. r. 1956), pozůstatek tabulové plošiny kvádrových pískovců se skalními věžemi a pilíři. Na vrcholu železný kříž, postavený r. 1857, v jeho podstavci plastiky sv. Anny, Josefa a Jana Nepomuckého. Výhled na Adršpašské skalní město a Krkonoše, cestu k vrcholu lemují zastavení Křížové cesty, původní reliéfy ze 17. st. doplnily litinové desky z konce 19. století, které byly r. 1985 obnoveny.

Potvrzení: opis turistické orientace

5. Adršpach

Obec skládající se ze dvou částí (Dolní a Horní Adršpach), první zmínka z r. 1348. V Dol. Adršpachu byl v l. 1577-80 na místě tvrze postaven renesanční zámek, barokně upravovaný v 18. stol. Při silnici do Teplíc nad Metují byl r. 1743 mlynářem F. Hampel vztýčen Mariánský sloup. U hotelu Lesní zátiší vstup do Adršpašských skal. Klasicistní kostel sv. Kříže v Hor. Adršpachu byl postaven v letech 1827-31. Památná Adršpašská lípa má obvod kmene 700 cm. Na Starozámeckém vrchu (680 m) zřícenina skalního hradu Adršpach (Althaus, Starý hrad) postaveného ve 13. stol., zánik v 15. století. V Horním Adršpachu pobočka firmy Continental Automotive Czech Republic (dříve Siemens VDO Automotive), výroba elektronických a elektrických výrobků pro automobilový průmysl.

Potvrzení: razítko z restaurace, příp. infocentra

6. Adršpašské skály

Spolu s Teplickými skalami tvoří jednu nář. příř. rezervaci s rozlohou 1172 ha, založenou již roku 1933. Jedná se o jedno z největších maloplošných chráněných území v České republice. Skalní města vznikla během geologických dob, po ústupu křídového moře, vlivem tektonické a erozivní činnosti a následného zvětrávání pův. souvislých pískovcových tabulí. Oblast vyjimečná nejen geomorfologií, ale i vzácnou faunou a flórou. Horolezectví je v nář. příř. rezervaci povoleno ve zvlášť označených částech. Adršpašské skalní město je tvořeno převážně soustavou izolovaných věží a pilířů. Dělí se na větší plošinu Bučiny a na menší, ale hlubokými roklmi členěnou plošinu, vrcholící na severozápadě Starozámeckým vrchem. Tyto dvě části uzavírají prostor samotného sk. města. Do skal nás zavede zelený placený okruh (dlouhý 3,5 km) se skalní kaplí v Řeřichové roklí, Adršpašským vodopádem, plavbou po Adršpašském jezírku a řadou skalních útvarů (Milenci, Starosta a Starostová, homole cukru, trpaslík, atd.). Je možné absolvovat též modrý okruh okolo zatopené pískovny. Ve skalách často natáčeli filmaři, za všechny jmenujme pohádku "Třetí princ".

Potvrzení: razítko z pokladny

7. Teplické skály

Součástí NPR Adršpašsko-teplické skály z r. 1933. Od Adršpašského sk. města jsou Teplické skály odděleny hlubokou Vlčí roklí, tvořenou skalnatým, místy vlhkých údolím s několika bočními roklími. Vlčí rokle je současně turist. spojovací cestou mezi oběma sk. městy. Teplické sk. město se dělí na Skalský hřeben (Skály 694 m), hřebeny Čápu (786 m), Supích skal (771 m) a Kraví hory (734 m), dále pak rozsáhlejší a členitější plošiny Bludiště a Rokliny, mezi nimiž se podél zdrojnic a toku Skalního potoka rozkládá samotné sk. město. Naučná stezka Josefa Vavrouška vede po modré turist. značce a má 13 informačních tabulí, placený okruh v délce 4 km vychází od hotelu Orlík. Za shlédnutí stojí hrad Střmen, Martinské stěny, Hláška, Soutěska, Krakonošova harfa, Krápníky, Volská studánka, býv. Horolezecká chata, ale také náročnější zelená trasa přes Supí skály, Čáp, Bludiště a Kraví horu. Vrchol Čáp je nejvyšší rozhledový bod NPR s kruhovým rozhledem.

Potvrzení: razítko z pokladny

8. Skály

Osada a zřícenina skalního hradu Skály. První zmínka o hradu z konce 14. stol., v 15. století pobořen, ale obnoven, od r. 1576 uváděn jako neobyvatelný a pustý. Zachovány sklepy ve skále a zbytky zdíva. Z vyhlídkové plošiny na vrcholu zříceniny kruhový rozhled na Jestřebí hory, Teplické skály, Javoří hory, Broumovské stěny, Orlické hory, Velkou a Malou Hejšovinu, Bor či stolovou horu Ostaš. Roku 1662 kupuje celé panství hradecký biskup M.F. Zoubek z Billenberka a pod zříceninou staví barokní zámeček Bischofstein jako letní sídlo královéhradecké kapituly. R. 1841 je proti zámečku postaven klasicistní tzv. Úřednický dům, dnes areál využit k rekreaci. Dějiště románů A. Jiráka Skály, Skaláci, Z různých dob. Ve stejnojmenné osadě roubené chalupy, pod zříceninou Černé jezírko.

Potvrzení: razítko ze zámečku

9. Střemenské podhradí (Lysý vrch)

Místo pod skalním hradem Střmen, při řece Metují. Kdysi zde stávala původní osada Teplíc, dnes se zde při vstupu do Teplického skal. města nachází řada penzionů a hotelů, nejznámější je hotel Orlík. Ve Střemenském podhradí je také pobočka střední školy hotelnictví a společného stravování. Ke zřícenině Střmen se odtud dostaneme po modré turistické značce. Jedná se o zříceninu hradu ze 13.st., v r. 1348 připomínán jako královský pomezí hrad, zbořen v r. 1447, zachovány nepatrné zbytky sloužící jako vyhlídka na Teplické skály a Krkonoše. Proti hotelu Orlík se nad údolím vypíná nesouměrný hřbet budovaný svrchnokřídovými pískovci, z něhož vystupují členité skalní bloky. Jedná se o příř. památku Borek s nejvyšší vrcholem Lysý vrch (611 m) s vyhlídkou na celé podhradí.

Potvrzení: razítko z restaurace či hotelu

10. Bučnice

Rekreační osada při soutoku potoka Bučnice s Metují, prvně připomínána r. 1677, dnes součástí Teplíc nad Metují. V osadě se nachází několik původních roubených chalup a v malebném údolí u řeky Metuje při hranici s Teplicko-adršpašským skalním městem na samotném okraji národní přírodní rezervace se nachází turistický autokempink Bučnice (někdy též zvaný kemp Aleš). Rozloha autokempu je přibližně 4 ha. Kemp je otevřen vždy od 1.května do 30.září.

Potvrzení: razítko z kempu